

Działo samobieżne ASU-85

Kolekcja:	Czołgi i inne wozy bojowe (modele 1/35)
Muzeum:	MMM - Muzeum Militariów Misiaczka
Właściciel:	TeddyBear

Miejsce pochodzenia: ZSRR

Stan eksponatu: Bardzo dobry

Opis: Radzieckie opancerzone działo samobieżne, skonstruowane w pierwszej połowie lat pięćdziesiątych XX wieku, w Biurze Konstrukcyjnym SKB-40 Mytyszczynskich Zakładów Budowy Maszyn (MMZ) przez zespół pod kierownictwem Nikołaja A. Astrowa. Nowy pojazd miał zastąpić w wojskach lekkie działa samobieżne SU-76M, pochodzące z czasów II wojny światowej.

Jako nośnik nowego działa, oznaczonego kryptonimem "Obiekt 573", Astrow postanowił wykorzystać bardzo udane podwozie czołgu PT-76. Podobnie standardowy miał być układ napędowy z silnikiem wysokoprężnym z czołgu PT-76, ale w tę kwestię wmieszał się sam wicepremier Wiaczesław A. Małyszew, (odpowiedzialny w ZSRR za produkcję czołgów i pojazdów bojowych), który postawił przed konstruktorami wymóg, aby do napędu pojazdu użyć... silnika samochodowego i w ogóle w maksymalnym stopniu wykorzystać podzespoły samochodowe (co skądinąd Astrow praktykował w swoich konstrukcjach lekkich czołgów z okresu II wojny światowej).

Prototyp "Obiektu 573" był gotowy w drugiej połowie 1953. Po dopracowaniu konstrukcji, w sierpniu 1958 pojazd przyjęto do uzbrojenia pod oznaczeniem SU-85 ("Samochodnaja Ustanowka", 85 = kaliber armaty), identycznym jak wciąż używane średnie działo z lat II wojny światowej, na podwoziu T-34. Radzieckie wojska lądowe bardzo szybko zakwestionowały jednak praktyczną przydatność nowych dział. Krytykowano zbyt słabe opancerzenie i niewydolny układ napędowy, który utrudniał utrzymanie prędkości marszowej, wymaganej w wojskach zmechanizowanych i pancernych. Wojskowym nie podobał się także odkryty od góry przedział bojowy.

Szczęśliwie w międzyczasie okazało się, że nowe SU-85 dość dobrze wpasowuje się w potrzeby Wojsk Powietrzno-Desantowych (WDW). Poprawiona konstrukcja (z całkowicie zakrytym i opancerzonym przedziałem bojowym), produkowana od 1961, została przyjęta na uzbrojenie tej formacji, w etatowej liczbie 31 sztuk na każdą dywizję. Oznaczenie pojazdu zmieniono odpowiednio na ASU-85 ("Awiadesantnaja Samochodnaja Ustanowka"). Działa ASU-85 miały uzupełnić, a docelowo zastąpić starsze, lżejsze i słabiej uzbrojone ASU-57.

Przeznaczeniem taktycznym ASU-85 było wsparcie artyleryjskie lekko uzbrojonej piechoty oraz zapewnienie (w pewnym stopniu) obrony przeciwpancernej. Przewidywano i najczęściej stosowano dostarczenie ich samolotami An-12 i An-22 na opanowane lotniska, chociaż wbrew często spotykanym informacjom, działa te mogły być także desantowane na spadochronach (z użyciem platformy P-16), co jednak praktykowano dość rzadko.

Działa ASU-85 znalazły się także w niewielkiej liczbie na wyposażeniu ludowego Wojska Polskiego. Ich jedynym użytkownikiem był 35 Dywizjon Artylerii Samobieżnej (35 DAS), istniejący w latach 1966 - 1976 i wchodzący w skład 6 Pomorskiej Dywizji Powietrzno-Desantowej (6 PDPD).

Dość niejasna jest kwestia faktycznego użycia bojowego dział ASU-85. Nie podlega dyskusji ich udział w niesławnej inwazji na Czechosłowację w roku 1968 (uczestniczyły w niej niestety i polskie wozy z 35 DAS). Natomiast co do ich obecności w czasie arabsko-izraelskiej "wojny sześciodniowej", czy radzieckiej inwazji na Afganistan - tu informacje są sprzeczne. Proces wycofywania ASU-85 rozpoczął się z chwilą wprowadzenia na uzbrojenie WDW pojazdów nowej generacji BMD-1.

Ciekawostka: pierwsze użycie ASU-85 w ramach 6 PDPD (jeszcze przed utworzeniem 35 Dywizjonu Artylerii Samobieżnej) miało miejsce w 21 października 1965, gdy Dywizja desantowała się nad Erfurtem (ówczesna NRD) podczas manewrów "Burza Październikowa". Na czas tych manewrów, Dywizji przydzielono 12 dział ASU-85 "wypożyczonych" ze składu 7 Gwardyjskiej Dywizji Powietrznodesantowej z Kowna, których załogi przebrano w polskie mundury. Działa te przewieziono samolotami An-12 i wyładowano na lotnisku "zdobytym" przez polskich spadochroniarzy.

W kolekcji: działo ASU-85 ze składu 35 Dywizjonu Artylerii Samobieżnej 6 PDPD, pierwsza połowa lat siedemdziesiątych XX wieku.

Model w skali 1/35, zestaw Trumpeter